

DECIZIA CCR Nr. 223

din 13 martie 2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Publicată în MOR 256/18.04.2012

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea, în ședința publică din 6 martie 2012, a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată de Kiss Andrei în Dosarul nr. 204/33/2011 al Curții de Apel Cluj — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 641D/2011.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 6 martie 2012 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 13 martie 2012.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 5 mai 2011, pronunțată în Dosarul nr. 204/33/2011, **Curtea de Apel Cluj — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății**, excepție ridicată de Kiss Andrei într-o cauză având ca obiect soluționarea unei acțiuni formulate, în temeiul art. 9 din Legea nr. 554/2004, împotriva Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 107/2010.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prin stabilirea unei cote de contribuții de asigurări de sănătate în valoare de 5,5% asupra întregului quantum al pensiei se încalcă dreptul constituțional la pensie, drept preconstituit de către cetățean în perioada activă a vieții sale.

Totodată, solicită revenirea la forma Legii nr. 95/2006 de dinainte de modificările aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2010, potrivit căreia contribuția de asigurări sociale nu se datora asupra unei sume aprioric determinată, respectiv 1.000 lei.

Curtea de Apel Cluj — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că textul legal criticat reprezintă o măsură de justiție socială, instituindu-se pentru o anumită categorie de pensionari obligația de a contribui la plata asigurării sociale de sănătate, fără însă ca prin deducerea acestei contribuții să poată rezulta o pensie netă mai mică de 740 lei. Acest prag minim este o măsură de protecție socială a pensionarilor care au venituri reduse și denotă, totodată, grija legiuitorului de a nu afecta nivelul de trai decent.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la faptul că la baza sistemului public de asigurări sociale stă principiul solidarității, că cetățenii au obligația de contribui la acest sistem și că principiul constituțional al așezării juste a sarcinilor fiscale impune ca această contribuție să fie diferențiată în funcție de nivelul veniturilor.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art. 1 pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 830 din 10 decembrie 2010. În realitate, având în vedere dispozițiile art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de

urgență a Guvernului nr. 107/2010. Acestea au următorul cuprins: „(2) Contribuția datorată de pensionarii ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei este de 5,5% aplicată asupra acestor venituri și se virează odată cu plata drepturilor bănești asupra cărora se calculează de către cei care efectuează plata acestor drepturi. Prin aplicarea acestei cote nu poate rezulta o pensie netă mai mică de 740 de lei”.

Dispozițiile constituționale invocate expres în susținerea excepției sunt cele ale art. 47 privind nivelul de trai. Pe lângă acest text constituțional, Curtea reține că din motivarea autorului excepției transpare ideea unei așezări injuste a sarcinilor fiscale, și anume sub aspectul materiei asupra căreia poartă contribuția de asigurări de sănătate, ceea ce înseamnă că acesta invocă indirect și încălcarea art. 56 alin. (2) din Constituție.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că sistemul public de asigurări sociale de sănătate își poate realiza obiectivul principal, respectiv cel de a asigura un minimum de asistență medicală pentru populație, inclusiv pentru acele categorii de persoane care se află în imposibilitatea de a contribui la constituirea fondurilor de asigurări de sănătate, numai prin plata contribuției de către asigurați (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 934 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2007). De aceea, principiul solidarității ce se aplică sistemului asigurărilor sociale de sănătate impune și justifică obligația plății contribuției pentru asigurări sociale de sănătate și pentru veniturile obținute din pensii.

Art. 56 din Constituție prevede obligația cetățenilor de a contribui prin impozite și prin taxe la cheltuielile publice. În cazul sistemului public de sănătate, aceste cheltuieli publice vizează însăși îndeplinirea obligației constituționale a statului de a asigura ocrotirea sănătății și protecția socială a cetățenilor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 335 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 23 mai 2011).

Prin Decizia nr. 258 din 16 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 21 mai 2010, Curtea a constatat că principiul așezării juste a sarcinilor fiscale impune ca plata contribuțiilor să se facă în același mod de către toți contribuabilii, prin excluderea oricărui privilegiu sau oricărei discriminări, astfel încât la venituri egale contribuția să fie aceeași. Principiul menționat presupune însă ca așezarea sarcinilor fiscale să țină cont de capacitatea contributivă a contribuabililor, respectiv în așezarea obligațiilor fiscale să se țină seama de necesitatea protejării păturilor sociale celor mai dezavantajate, luând în considerare elementele ce caracterizează situația individuală și sarcinile sociale ale contribuabililor în cauză.

Curtea, prin Decizia nr. 35 din 24 ianuarie 2012^{*)}, nepublicată încă la data pronunțării prezentei decizii, a stabilit că toate acestea demonstrează faptul că pentru a dobândi calitatea de asigurat persoana în cauză trebuie să contribuie la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, iar această contribuție se materializează prin aplicarea unor cote asupra veniturilor pe care aceasta le realizează. Numai legiuitorul este în drept să stabilească categoriile de venituri pentru care urmează a se plăti contribuții la bugetul asigurărilor de sănătate, iar pensia reprezintă un astfel de venit. Faptul că legiuitorul are posibilitatea de a excepta pensia de la plata unor astfel de contribuții sau de a stabili deducerea din quantumul pensiei a unei sume lunare asupra căreia nu se calculează contribuția de asigurări de sănătate reprezintă chestiuni care țin în mod

exclusiv de opțiunea sa, opțiune care nu poate fi cenzurată din perspectiva garanțiilor dreptului constituțional la pensie. Ceea ce Constituția impune este ca prin astfel de măsuri să nu se aducă atingere nivelului de trai decent al pensionarilor. În acest sens, legiuitorul a prevăzut atât calitatea de asigurat pensionarilor care au o pensie sub 740 lei, fără plata contribuției corespunzătoare, cât și scutirea parțială de la plata contribuției, în sensul că prin aplicarea cotei corespunzătoare pensia netă nu poate fi mai mică de 740 lei.

Distinct de cele arătate în deciziile de mai sus, ale căror considerente de principiu își mențin valabilitatea, Curtea reține că în cauza de față, raportat la veniturile din pensie, autorul excepției aduce un element de noutate față de criticile de neconstituționalitate pe care Curtea le-a soluționat în precedent. Critica vizează, de principiu, faptul că, după intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 107/2010, autoritățile publice competente au interpretat textul criticat în sensul că această contribuție de asigurări de sănătate se datorează asupra întregului venit realizat din pensie, și nu doar asupra diferenței rezultate din scăderea sumei de 740 lei din quantumul pensiei, ceea ce apare ca fiind inechitabil prin prisma sarcinii fiscale pe care beneficiarii pensiilor de peste 740 lei trebuie să o suporte.

Curtea reține că dispozițiile art. 259 alin. (2) din lege stabilesc că pensionarii ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei datorează o contribuție de 5,5% aplicată asupra acestor venituri, dând de înțeles că aplicarea cotei de 5,5% se face numai pentru veniturile din pensii care depășesc 740 lei; teza a doua a textului criticat, prevăzând că „prin aplicarea acestei cote nu poate rezulta o pensie netă mai mică de 740 de lei”, creează o anumită ambiguitate la nivelul întregului alineat, aspect care a și determinat instituțiile statului care aplică prevederile legii să calculeze cota de 5,5% asupra întregului quantum al pensiei.

În jurisprudența Curții Constituționale s-a stabilit că fiscalitatea trebuie să fie nu numai legală, ci și proporțională, rezonabilă, echitabilă și să nu diferențieze impozitele pe criteriul grupelor sau categoriilor de cetățeni (Decizia nr. 176 din 6 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 9 iunie 2003, sau Decizia nr. 3 din 6 ianuarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 8 iunie 1994). Așadar, legiuitorul trebuie să manifeste o grijă deosebită atunci când determină categoria de venit asupra căreia poartă sarcina fiscală, suma concretă asupra căreia se datorează și modul concret de calcul al sarcinii fiscale. Or, în cauza de față, Curtea constată că, deși legiuitorul a determinat categoria de venituri asupra căreia poartă sarcina fiscală — contribuția de asigurări de sănătate —, și anume veniturile din pensie, autoritățile publice competente interpretează textul în sensul că sarcina fiscală este stabilită asupra quantumului întregii pensii și că prin modalitatea concretă de calcul al acestei sarcini fiscale sunt scutite total de la plata contribuției menționate numai pensiile de un anumit nivel, respectiv cele de până la 740 lei, ceea ce, prin urmare, influențează atât quantumul *in concreto* al sarcinii fiscale care poartă asupra veniturilor din pensie superioare acestei valori, cât și, pe cale de consecință, nivelul de protecție de care beneficiază dreptul constituțional la pensie.

În acest fel se ajunge la situația ca sarcina fiscală să nu fie nici rezonabilă și nici echitabilă în privința pensiilor al căror quantum atrage plata totală sau parțială a contribuției de asigurări sociale de 5,5% din quantumul pensiei în raport cu pensiile mai mici de 740 lei, care sunt scutite total de la plata contribuției menționate. Or, având în vedere că aceste contribuții

^{*)} Decizia nr. 35 din 24 ianuarie 2012 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 7 martie 2012.

se datorează asupra veniturilor din pensie, **drept garantat la nivel constituțional și care beneficiază de o protecție în consecință** (a se vedea deciziile nr. 872 și 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010), **regimul de protecție stabilit de legiuitor pentru pensiile de un anumit quantum trebuie să se aplice asupra tuturor pensiilor, indiferent de quantumul lor concret. Desigur, ține de opțiunea legiuitorului să instituie în privința pensiilor o scutire de la plata acestei cote, dar, dacă a decis un atare lucru, scutirea trebuie să se aplice, sub forma deducerii, în mod complet în privința tuturor pensiilor indiferent de quantumul lor, tocmai pentru ca sarcina fiscală să fie așezată în mod echitabil în privința acestei categorii de venituri.**

De altfel, Curtea reține că veniturile realizate din pensii sunt supuse impozitului pe venit [a se vedea în acest sens, art. 41 lit. e) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003], însă acest impozit nu vizează întregul quantum al pensiei, întrucât art. 69 din Codul fiscal stabilește venitul impozabil lunar din pensii ca suma rezultată prin deducerea din venitul din pensie a unei sume neimpozabile lunare de 1.000 lei și a contribuțiilor obligatorii calculate, reținute și suportate de persoana fizică.

De aceea este de dorit ca asupra veniturilor din pensie sistemul de calcul al impozitului pe venit și al contribuției de asigurări sociale să fie similare și să țină cont de protecția constituțională de care acestea beneficiază, pentru că, în caz contrar, s-ar ajunge la consecințe inechitabile, întrucât persoana, deși beneficiază de o deducere din venitul realizat din pensie, indiferent de quantumul acestuia, deci beneficiază, din evidente rațiuni sociale, de o scutire totală de la plata impozitului pe venit asupra sumelor care fac obiectul deducerii, nu se bucură de un tratament juridic similar și în privința contribuției de asigurări sociale.

Întrucât există o modalitate de interpretare a textului conformă Constituției, ce rezultă, de principiu, din dispozițiile art. 213 alin. (2) lit. h) din Legea nr. 95/2006, text-cadru care, scutind de la plata contribuției de asigurări de sănătate pensionarii cu pensii mai mici de 740 lei, **operează practic o deducere în privința acestei sume**, Curtea urmează să constate că textul legal criticat este constituțional numai în măsura în care, în privința veniturilor realizate din pensii, există

o unitate între modul de calcul al contribuției de asigurări de sănătate și al impozitului pe venit. Având în vedere faptul că neconstituționalitatea este atât o sancțiune ultimă aplicată de instanța constituțională cu repercusiuni asupra existenței normative a legii, cât și parte integrantă a ordinii juridice normative (Decizia nr. 847 din 8 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 605 din 14 august 2008), Curtea va constata constituționalitatea art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății în interpretarea sa conformă prevederilor Constituției, respectiv în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

Prin urmare, categoria de venituri asupra căreia poartă sarcina fiscală — contribuția de asigurări de sănătate — sunt veniturile din pensie; sarcina fiscală este stabilită asupra diferenței dintre quantumul pensiei și suma deductibilă de 740 lei, iar prin modalitatea concretă de calcul al acestei sarcini fiscale se ajunge, în privința tuturor pensiilor, indiferent de quantumul lor concret, la plata către bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate a cotei de 5,5% aplicată asupra diferenței menționate și la scutirea totală de la plata contribuției a sumei deductibile de 740 lei.

Curtea constată că, întrucât deciziile sale produc efecte numai pentru viitor, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, cele stabilite prin prezenta decizie urmează a se aplica de către Casa Națională de Pensii Publice, prin casele județene de pensii și casele sectoriale de pensii, de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I; totodată, instanțele judecătorești vor aplica prezenta decizie numai în cauzele pendinte la momentul publicării acesteia, cauze în care respectivele dispoziții sunt aplicabile, precum și în cauzele în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate până la data sus-menționată, în această ultimă ipoteză decizia pronunțată de Curtea Constituțională constituind temei al revizuirii potrivit art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă.

În fine, Curtea reține că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiecților de drept.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, care au format obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate de Kiss Andrei în Dosarul nr. 204/33/2011 al Curții de Apel Cluj — Secția comercială, de contencios administrativ și fiscal, sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

Prezenta decizie se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 martie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

DECIZIA CCR Nr. 224 din 13 martie 2012

Publicată în MOR 256/18.04.2012

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Patricia Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată de lordache Carp, Petrică Carp și Ioan Frohlich în dosarele nr. 10.043/62/2011, nr. 10.045/62/2011 și nr. 10.046/62/2011 ale Tribunalului Brașov — Secția civilă și care constituie obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.363D/2011— nr. 1.365D/2011.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 16 februarie 2012 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la data de 13 martie 2012.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 10 noiembrie 2010, pronunțate în dosarele nr. 10.043/62/2011, nr. 10.045/62/2011 și nr. 10.046/62/2011, **Tribunalul Brașov — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.**

Excepția a fost ridicată de lordache Carp, Petrică Carp și Ioan Frohlich cu prilejul soluționării unor acțiuni având ca obiect contribuția la asigurările sociale de sănătate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile de lege criticate, care instituie obligația plății unei contribuții la sistemul asigurărilor sociale de sănătate în procent de 5,5% aplicat asupra veniturilor din pensii, exceptând persoanele ale căror pensii nete sunt mai mici de 740 lei, creează discriminări între diferite categorii de pensionari, în funcție de cuantumul pensiei obținute. De asemenea, consideră că, prin impunerea obligației de contribuție la sistemul de asigurări sociale de sănătate, este afectată pensia, asupra căreia titularii au un drept de proprietate.

Tribunalul Brașov — Secția civilă consideră că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că prevederile de lege criticate sunt constituționale. În acest sens, arată că obligația de contribuție la fondul asigurărilor sociale de sănătate izvorăște din principiul solidarității pe care se întemeiază sistemul public de asigurări sociale, ca o manifestare a statului social. De asemenea, consideră că nu este încălcat dreptul la pensie, întrucât art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 nu prevede diminuarea cuantumul pensiei contributive care este un drept câștigat, ci a unei obligativități de a contribui la constituirea fondurilor de asigurări de sănătate. În sfârșit, arată că nu este înfrânt nici dreptul de proprietate privată, deoarece, așa cum a statuat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu garantează un anumit cuantum al dreptului patrimonial, ci doar plata acestuia ca drept câștigat.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 830 din 10 decembrie 2010.

Textul de lege criticat are următorul conținut:

— Art. 259 alin. (2): „*Contribuția datorată de pensionarii ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei este de 5,5% aplicată asupra acestor venituri și se virează odată cu plata*

drepturilor bănești asupra cărora se calculează de către cei care efectuează plata acestor drepturi. Prin aplicarea acestei cote nu poate rezulta o pensie netă mai mică de 740 de lei.”

Autorii excepției consideră că textele de lege criticate contravin următoarelor texte din Constituție: art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 44 alin. (2) privind dreptul de proprietate privată. De asemenea, invocă art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului referitor la interzicerea discriminării, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Europene de Justiție în materia interzicerii discriminării.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 au mai fost supuse controlului de constituționalitate. Astfel, prin Decizia nr. 428 din 26 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 28 aprilie 2009, Decizia nr. 775 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 2 iulie 2009, și Decizia nr. 343 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 387 din 2 iunie 2011, Curtea a respins criticile de neconstituționalitate formulate în raport cu dispoziții constituționale și motivări diferite de cele invocate în prezenta cauză.

Prin Decizia nr. 28 din 19 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 1 martie 2012, Curtea a analizat însă criticile de neconstituționalitate aduse art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 în raport cu prevederile art. 16 și art. 44 din Constituție și a respins ca inadmisibile aceste critici, reținând că „Faptul că unele case județene de pensii aplică această cotă de 5,5%, asupra întregii pensii, iar altele asupra diferenței ce depășește suma de 740 de lei nu ține de constituționalitatea textului de lege criticat, ci de modul de interpretare și aplicare a acestuia”.

Prin urmare, fără a se pronunța cu privire la constituționalitatea textului de lege în sine ori a interpretării sale în sens constituțional, Curtea a constatat doar că aspectele criticate de autorul acelei excepții de neconstituționalitate proveneau din faptul că autoritățile aplicaseră legea neunitar, iar această problemă putea face obiectul unui recurs în interesul legii, potrivit art. 329 și următoarele din Codul de procedură civilă și ale art. 126 alin. (1) din Constituție, iar nu al unei excepții de neconstituționalitate.

Dacă prin Decizia nr. 28 din 19 ianuarie 2012, Curtea doar semnala necesitatea unei interpretări unitare a dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, în cauza de față constată că este pusă în discuție însăși constituționalitatea uneia dintre interpretările pe care acest text de lege a primit-o în practică.

Prin urmare, analizând constituționalitatea dispozițiilor de lege criticate în raport cu prevederile art. 44 din Constituție, Curtea reține că una dintre resursele principale care permit sistemului public de asigurări sociale de sănătate să își poată realiza obiectivul principal, respectiv cel de a asigura un minimum de asistență medicală pentru populație, inclusiv pentru acele categorii de persoane care se află în imposibilitatea de a contribui la constituirea fondurilor de asigurări de sănătate, este contribuția celor asigurați la acest sistem. De aceea, principiul solidarității ce se aplică sistemului asigurărilor sociale de

sănătate impune și justifică obligația plății contribuției pentru asigurări sociale de sănătate și pentru veniturile obținute din pensii. În sensul celor arătate sunt și cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 934 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2007.

De asemenea, prin Decizia nr. 335 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 355 din 23 mai 2011, Curtea a reținut că art. 56 din Constituție prevede obligația cetățenilor de a contribui prin impozite și prin taxe la cheltuielile publice. În cazul sistemului public de sănătate, aceste cheltuieli publice vizează însăși îndeplinirea obligației constituționale a statului de a asigura ocrotirea sănătății și protecția socială a cetățenilor.

Constatând că pensia contributivă intră nu doar în sfera de protecție a dispozițiilor art. 47 alin. (2) din Constituție, ci și a dispozițiilor art. 44 din Constituție, precum și a celor ale art. 1 din Primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum de altfel arată și autorii excepției, Curtea reține însă, în acord cu cele statuate și prin Decizia nr. 1.382 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 20 ianuarie 2012, că „exercițiul prerogativelor dreptului de proprietate nu trebuie absolutizat făcând abstracție de prevederile art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora *«Conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege»*, precum și de cele ale art. 136 alin. (5), care consacră caracterul inviolabil al proprietății private, în condițiile stabilite de legea organică. În virtutea acestor prevederi constituționale, legiuitorul este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în așa fel încât să nu vină în contradicție cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat”.

De asemenea, Curtea constată că protecția dreptului de proprietate nu poate fi invocată pentru a refuza îndeplinirea obligației de ordin constituțional prevăzută de art. 56.

De altfel, în același sens este și jurisprudența Comisiei Europene a Drepturilor Omului, care, în Cauza *Wasa Liv Ömsesidigt, Försäkringsbolaget Valands Pensionsstiftelse și un grup de aproximativ 15000 de persoane contra Suediei*, a reținut, în esență, că dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la protecția proprietății, recunosc autorităților naționale competența de a decide perceperea de impozite, alte taxe sau contribuții, potrivit aprecierii necesităților politice, economice și sociale. Așa fiind, obligarea unui contribuabil la plata unui impozit sau a altei contribuții nu ar putea fi contrară dreptului la respectarea bunurilor sale, decât dacă cel interesat ar fi obligat la a suporta o sarcină insuportabilă.

Văzând toate aceste considerente, Curtea apreciază că obligația de a contribui la fondul asigurărilor sociale de sănătate cu o cotă-parte din veniturile provenind din pensii nu poate fi considerată ca reprezentând, în sine, o încălcare a prevederilor constituționale referitoare la dreptul la pensie ori la dreptul de proprietate.

Analizând, în continuare, criticile de neconstituționalitate raportate la dispozițiile constituționale și internaționale referitoare la egalitatea în drepturi și interzicerea discriminării, Curtea constată că prevederile de lege criticate instituie obligația persoanelor ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei de a contribui la fondul asigurărilor sociale de sănătate cu o cotă de 5,5% din aceste venituri. Această obligație nu incumbă persoanelor care au o pensie mai mică de 740 de lei.

În practică, aceste prevederi de lege au fost interpretate de către unele autorități în sensul că persoanele care, potrivit dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, sunt ținute să contribuie, datorează o contribuție egală cu o cotă de 5,5% calculată asupra cuantumului întregii pensii.

Or, Curtea constată că prevederile de lege criticate se referă, în mod expres, la **„contribuția datorată de pensionarii ale căror venituri din pensii depășesc 740 de lei”**, reglementare ce are semnificația deducerii acestei sume de la obligația de contribuție.

În plus, interpretarea de către autorități a acestor prevederi în sensul arătat are ca efect crearea unei situații discriminatorii între persoanele care au o pensie mai mică decât suma amintită și care nu sunt ținute de obligația de a contribui și cele care au o pensie al cărei quantum depășește această sumă, obligația de contribuție a acestora nepurtând doar asupra sumei care depășește suma legal dedusă, ci asupra cuantumului întregii pensii. Astfel, în această interpretare, persoanele aflate în această din urmă situație nu ar beneficia de deducerea sumei de 740 de lei din quantumul sumei asupra căreia se datorează contribuția.

Curtea apreciază că această interpretare este contrară principiului constituțional al egalității în drepturi. Astfel, dacă necesitatea instituirii unor scutiri de la plata obligației contribuției reprezintă o reală manifestare a caracterului de stat social

prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituție, aceasta nu poate constitui premisa obligării celor care realizează venituri mai mari și au calitatea de contribuabili de a suporta, în mod disproporționat, contribuția nu doar asupra veniturilor care depășesc suma dedusă de lege, ci și asupra acestei sume, creându-se astfel o discriminare între persoane pe criteriul averii.

Este adevărat că teza finală a dispozițiilor art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 stabilește că prin aplicarea cotei de contribuție asupra pensiei nu poate rezulta o pensie netă mai mică de 740 de lei, însă o asemenea dispoziție nu poate fi interpretată decât ca fiind o garanție a respectării obligației de a deduce această sumă de la obligația de plată a contribuției.

O interpretare contrară ar crea discriminări între pensionari și din perspectiva principiului contributivității, ca fundament al dreptului la pensie ocrotit de art. 47 alin. (2) din Constituție, prin aceea că ar obliga persoanele care au contribuit mai mult la fondul asigurărilor de pensii la plata, totodată, a unei contribuții la fondul asigurărilor sociale de sănătate, care, în practică, ar anula reflectarea acestui principiu în quantumul pensiei obținute, prin diminuarea acestuia până la pragul de 740 de lei. Astfel, persoanele care au avut contribuții diferite la fondul asigurărilor de pensii ar putea ajunge la situația în care, prin aplicarea dispozițiilor de lege criticate, să obțină un quantum al pensiei egal. Or, dacă principiul egalității în drepturi presupune, așa cum s-a arătat în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale, aplicarea unui tratament juridic egal pentru persoane aflate în situații comparabile, din perspectiva textului de lege analizat, acest principiu impune ca obligația de contribuție la asigurările sociale de sănătate să fie astfel așezată încât să reflecte, în mod egal, principiul contributivității.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 259 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, care au format obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate de lordache Carp, Petrică Carp și Ioan Frohlich în dosarele nr. 10.043/62/2011, nr. 10.045/62/2011 și nr. 10.046/2011 ale Tribunalului Brașov — Secția civilă, sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că procentul de 5,5 se aplică numai asupra veniturilor din pensii care depășesc 740 de lei.

Prezenta decizie se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 13 martie 2012.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Patricia Marilena Ionea